

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΥΝΤΡΟΜΗ

Για την 'Επειδόμενη Δρ. 10. — Για την 'Εξωτερική Δρ. 10.

20 λεφτά τὸ φύλλο λεφτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ: Στὰ κιόσκια τῆς Ηλατείας Συντάγματος, Όμονοιας, Της Επουργείου Οικονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου ('Οφθαλματρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ Υπόγειου Σιδηροδρομού ('Ομόνοια), στὸ καπνοπωλεῖο Μανωλακάκη (Ηλατεία Στουρνάρα, 'Εξάρχεια) στὰ βιβλιοπωλεῖα «Εστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου (όδος Σταδίου, ἀντικρὺ στὴν Βουλῆ).
Η συντροφὴ πλερώνεται μπροστά κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΜΕΓΑΛΑ

λόγια, καθὼς πάντα, μᾶς εἴπαν καὶ πάλι οἱ φημερίδες μας πρόκειται, λέει, μὲ τὶς χιλιάδες τοῦ Χαροκόπου νὰ γίνει ἔνα ἐπαγγελματικὸ σκολεῖο ποὺ νὰ μορφωνει μητέρες.

Καλὸς δὲ λόγος, δοσο μεγάλος κι ἀν ἔιναι, μὰ δὲν ξέρουμε ἀν ἔνα σκολεῖο, δοσο καλὰ κι ἀ λειτουργεῖ, θὰ μπορέσει νὰ μᾶς δώσει δι, τι μᾶς λείπει—ἀφοῦ δὰ κ' οἱ φημερίδες τὸ μολογοῦνε πὼς μᾶς λείπει αὐτὸ, ποὺ δὲν τὰ καταφέραιμε δηλ. ὅστερ ἀπὸ χιλιάδες σκολεῖα καὶ ἀμέτρητους παραδεις ποὺ ξοδίασαμε ὡς τώρα νὰ δώσουμε στὸ «Ἐδυνος τὸ πρῶτο ὑλικὸ, τὴ μαγιὰ, ποὺ θὰ μποροῦσε μ' αὐτὸ ναυτοδημιουργῆθει σ' ἔμνος μεγάλο καὶ τιμημένο.

Καὶ στ' ἀντρίκια καὶ στὰ γυναικία σκολεῖα μας η ἴδια στενοκεφαλία καὶ προγονομανία βασιλεύει· μπαίνονταν ἀνδρῶποι καὶ βγαίνοντε σκο-

λαστικοὶ κι ἀπὸ τὰ δυό τοὺς παραδίνεις δηλ. μάλαμα καὶ σοῦ τὸ βγάζουνε σκονογιασμένο τεντεκέ. Νά τι καταφέρονταν τὰ σκολεῖα μας. «Οσο κι ἀν ξεγελέται κανεὶς ἀπὸ τὰ δμορφα λόγια, σὰ δύσκολο μᾶς φαίνεται νῦναι τὸσο ἀνόητος ποὺ νὰ πιστέψει πὼς ἔνα σκολεῖο τέλεια καὶ λογιὰ δονλεύοντας θὰ μπορέσει νὰ σκεπάσει τὸ κακὸ ποὺ κάνουνε χίλια ἄλλα σκολεῖα, δὲ λέμε ἀνόητα καὶ σακάτικα, μὰ Ρωμαΐκα — ποῦναι δὰ καὶ τὸ ἱδιο—λειτουργώντας. Θὰ βγάζει μητέρες τὸ σκολεῖο τοῦ Χαροκόπου πάει καλά. Μὰ πόσες θὰ βγάζει; πενήντα; ἐκατὸ τὸ χρόνο; Καὶ οἱ χιλιάδες σκολαστικούρεμένες κοῦκλες ποὺ θὰ βγαίνοντε στὸν ἱδιο καιρὸ ἀπὸ τὰλλα σκολεῖα;

Αὐτά ναι τὰ μεγάλα λόγια ποὺ λέγαμε στὴν ἀρχὴ καὶ νὰ μᾶς συμπαθῆτε. Πέστε μας πὼς τὸ σκολεῖο τοῦ Χαροκόπου θὰ βγάζει ἵκανες δονλεύτρες καὶ θὰ σᾶς πιστέψουμε. Μὴ μᾶς λέτε δμως πὼς ἔνα σκολεῖο θᾶναι ἵκανὸ νὰ γιατρέψει τὴ γενικὴ σπίλα ποὺ βράζει σ' δλα τὰ σκολεῖα, ἀγωριῶν καὶ πορισιῶν, μὴ μᾶς λέτε τόσο μεγάλα καὶ τόσο παχιὰ λόγια γιατὶ ξερεγόμαστε στὰ γέλια.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ποὺ συστήθηκε γιὰ τὸν ἀδριάντα τοῦ Παλαιολόγου παραπονιέται πὼς μέσα σὲ πέντε χρόνια μόλις 45 χιλ. δραχμὲς κατάφερε νὰ μαζώξει.

Δίκιο ἔχει νὰ παραπονιέται ἡ ἐπιτροπὴ, μὰ δίκιο θῆξομε καὶ λόγου μας ἀν τῆς ποῦμε πὼς δόπιος καταπιάνεται τέτιες μεγάλες δουλίες πρέπει νῦναι σύγουρος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πὼς θὰ πιτύχουνε καὶ δὲ θὰ φεύγετοντες. Γιατὶ εἶναι ἀληθινὸ φεύγειμα — κ' ἐθνικὸ νὰν τὸ πῆτε, ταιριάζει—νὰ βγαίνει δίσκος γιὰ τὸν ἀδριάντα τοῦ Παλαιολόγου κι δίσκος αὐτὸς μέσα σὲ πέντε χρόνια νὰ μένει ἀδιανός.

Προτιμούσαμε λοιπὸ νὰ μὴ γινότανε καθόλου κουβέντα γι' αὐτὴ τὴ δουλιὰ καὶ νὰ λείπανε οἱ ἐπιτροπὲς, οἱ «έκκλήσεις εἰς τὸ Πανελλήνιον» καὶ τὰ παράπονα, ἀφοῦ ἔτοι δὲ θὰ δειγνύτανε ἄλλη μιὰ φορά, καὶ τόσο πανηγυρική, η κακομοιοιά μας.

ΔΕΝ

τέλιωσε ἀκόμα η κωμῳδία τοῦ Βιτάλη, δέσι κι ἀν ἔδωσε η Βουλὴ τὴν ἀδειὰ στὸν Εισαγγελέα νὰν τὸν πιάσῃ ἀπὸ τὸ σθένχο καὶ νὰν τοῦ ζητήσει λόγο γιὰ

τὶς ἀκλογικὲς παρανομίες του. 'Η Βουλὴ, λένε, μετάνοιωσε γιὰ τὴν ποώτη της ἀπόφαση, που δέχτηκε τὸν κ. Βιτάλη, μὲ δσα κι ἀν τῆς καταγγελθῆκαν | ἐναντίον του, γιὰ βουλευτὴ, κ' ἔρχεται τώρα μὲ τὴ δεύτερη της ἀπόφαση νὰ ζητήσει συχώρεση γιὰ τὸ ἀμάρτημα της.

Δὲ βαρυέστε! 'Η Βουλὴ φέρθηκε σὰν καλὴ νοικοκυρὰ καὶ τίποτ' ἔλλο. 'Ο κ. Βιτάλης τῆς χρειαζότανε γιὰ τὴν πλειστονόφηρία καὶ τονὲ δέχτηκε. Τώρα τὸν παραδίνει στὴ Δικαιοσύνη ἀφοῦ εἶναι σίγουρη πὼς δ καλός της, βουλευτής ὄντας, θὰν τὰ ζεμπερέψει μιὰ χαρὰ μ' αὐτή. Κ' ἔτσι η κωμῳδία τραβήξει ἡ συχα τὸ δρόμο της.

NA

πὼς ἀναγγέλθηκε τὸ μνημόσυνο τοῦ Παλαιολόγου.

Αὔριον Δευτέραν 29 τρέχοντος, ἐπέτειον τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινούπολεως, τελεῖται περὶ ὥραν 9 1/2 π. μ. ἐν τῷ ιερῷ ναῷ τοῦ Αγίου Κωνσταντίνου Μνημόσυνον ἐπέρ άναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδίστου μνήμης αὐτοκράτορος ἡμῶν Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ πεσόντων μαχητῶν τοῦ Γένους.

Δηλ. σὰ νῦτχε δ μακαρίτης κανένας καλὸς νοικούρης που ἔφεσε πεθαίνοντας πεντέξη χιλιάδες στὸν Εύαγγελισμὸ κι ἄλλες τόσες στὸ Σύλλογο τοῦ κ. Βικέλα. Καὶ τέτιο μνημόσυνο νοικοκυρίστικο τοῦ γινετοῦ σχι επίσημο, μὲ τὸ Βασιλιὰ καὶ τοὺς λοιποὺς ἔρχοντες. Επίπερ, τέτια πράματα τὸ νὰ γίνουνται καθώς πρέπει, τὸ νὰ μὴ γίνουνται καθόλου, γιατὶ δημοσίες γίνουνται εἶναι ντροπές.

Σ' ENA

ἀπὸ τὰ τελευταῖα φύλλα τῆς Γαλλικῆς ἐφημερίδας «Ο Ἑλληνικὸς κόσμος» δημοσιεύθηκε πλατιά μελέτη γιὰ τὸν «Ἄσωτο» γραμένη ἀπὸ μιὰ μορφωμένη κόρη τῆς Αθήνας που μὲ τὸ φυτώνυμο Iota γράφει ταχτικὰ τὴν «Chronique des livres» στὴ Γαλλικὴ συνάδερφο.

«Οσο κι ἀ δὲ συφωνάμε σὲ μερικὰ μὲ τὴν κ. Iota δὲν μποροῦμε νὰν τάρηθούμε πὼς τὸ χρῆμα της εἶναι γραμένα μὲ ἀρκετὸ γοῦστο καὶ μὲ εἰλικρίνεια,

τέρο, δέσι τὸν ἀγναντέβουν. «Ἐνα γκρέμπανο σκοτεινὸ καὶ δίχως πάτο πέροτε μπροστά της κι ἀρτὶ δοκιέται νὰ καμπητήνει μέσα, δλοένα πιὸ κοντῆ, καὶ νὰ βουλιάζει. Μὲ κάπιο ἀναπάντεχο μισόφωτο γαλιούριζε μέσα στὴ νυχτωμένη σκέψη της καὶ παρηγορείται κάπως μ' ἀφτό.

«Εἶταν ἔνας καρκουνιάρης ἀπ' τὰ καμύικα, πατέρα μου...» Έχασε τὸ μονοπάτι καὶ μὲ στάρβωνε ἀπὸ ποὺ νὰ πάσι...», ζεταφώνει μόλις τὸν τρέμουλη φωνή της.

«Ο μυλωνᾶς λυστοδένεις τὰ φαρά του φρύδια. «Ψέματα μοῦ λέει, στριγγλα, ψέματα!... Δέν είσαι σὺ γιὰ τὸν κόσμο, πρέπει νὰ σὲ στραμπουλίζει κάτου ἀπὸ τὴ φέρνα... Τὴν ἀρρώστια μοῦ κουβάλησες στὸ πατρικόσπιτο, σαπιέζυλο τοῦ κάμπου!...».

«Μὲ τὴν ψυχούλη τοῦ πατέρα μου καὶ μὲ τὰ λυωμένα του κοκκαλικια!.. Βρουκόλακας νὰ γίνω, σὲ πεθάνω!...».

«Ούλοι! τέτιοι εἰσαστε σεῖς κάτου στὸν κάμπο!.. — Θὰν τὸ μολογήσεις... Θὰν τὸ μολογήσεις ἐδῶ μπροστὰ στὴν κληρονομιὰ τῶν παπούδων μου ποὺ ζερόφαγούσα τόσα χρόνια...», μανιάζει καὶ σκύβει πάνου της μὲ τὰ λιγοστά του δόντια ὅσα.

«Δὲν ξέρω τίποτα, ἀφέντη...» Εγὼ δούλεια δὲ

σὰν τὴ γῆς κοιλοπονοῦσα κι ὅπου στάλαζαν τὸ γάλα τὰ μεστὰ βαριά βυζιά μου φούντουναν δλάσπρα κρίνα... Ξύνεται βοριάς νὰ σέσει τὸ ἔμφροφο μου κυπαρίσ... Στὸν ἀρχηνασμένο μύλο, στὸ νερόσυλο στάλιαζω καὶ τὰ ρούχα μου λερώνουν καὶ τὰ κριάτα μου σαπίζουν... Τὰ μαλλιά μου πέφτουν τώρα καὶ κουβάρια τὰ μαζώνων νῦν τὰ ρέσια μὲς στὸ σέμα ποὺ οι καλές οἱ νερωχθοῦλες θὰ κεντήσουν, θὰ ξομπλιάσουν τοῦ χυνόπωρου τὰ ρούχα μὲ τάχη χρυσό μου νῆμα...».

E'.

«Η πορτοπούλα χτυπάει κι ἀνοίγει καὶ τὸ κορμὸ τοῦ γέρου μυλωνᾶ βιζώνει πάνου στὸ κατώφλι σὰν νιό πλατάνι.

«Ἀκόμα, νύφη;... Τι φιλοκοσκεινήσεις ἀφτοῦ;...»,

βογκάει κολασμένα, σὰν τὴ γλέπει νὰ στέκεται μὲ τὸ χτένι μέσα στὴν ποδιά καὶ νὰ συλλογίζεται μὲ τὸ κατουσαγόνο στηριγμένο στὴν ρίζα τῶν φουσκωμένων βυζιῶν της. «Η γόνιμη γυναικία τοῦ κάμπου ἀνακατώνεται ἀπότομα καὶ μὲ τὰ διχτύλια μακραίνεις ἀπὸ τὰ σκιαχτὰ κι ἀνοιγμένα μάτια τὰ χυμένα μαλλιά της. «Τὰ σακιά στεγνώνω, πατέρα...», ἀπολογιέται ἀλαφιασμένα κι ἀρχινάεις ξενὸν μὲ βιὰ γιὰ νάποσθει τὸ χένισμα. «Ἔβαλα καὶ τὴ στερνὴ ἀμπαριά καὶ θὰ πάω νὰ τὰ κλείσω τώρα»...

«Τὰ παιδιά νὰ μὴν ξεπνήσουν καὶ νὰ μὴν τὸ νοιώσουν, μουφλούζω τῆς γενιάς μου...» Απὸ τὸν τόπο πὼς μὲ σπαραξεῖς, γιατὶ θὰ σὲ σκίσω σὰ μιὰ πατσαβούρχα!... Μερόνυχτα πιὰ σὲ παραμονέω, ἀναμένη κοπριά... Τὰ ματιά μου ἀκόμη δὲ λαθέβουν κι ἀκόμα διαγυμίζω τὴ ζωὴ τοῦ γιοῦ μου. — Μὲ ποιόν, μωρή, κρυφούλιούσες τὸ δειλινό στὴν ἀκροποταμιά;...».

«Η χλωμοκιτρινασμένη Φώτω κοκκαλώνεται καὶ σταθροδένει τὰ παγοκρύσταλλα χέρια της κάτου ἀπὸ τὴ ζ

δυό πολύτιμα προσύντα που δύσκολο νάν τὰ βρεῖ κανείς στοὺς διάφορους σοφοὺς κριτικοὺς που ὄργιάζουν μέσα στὶς Ἀθηναϊκὲς φημερίδες. Ἡ κ. Ιωτα ἀπόδειξε μὲ τὰ κριτικὰ της ἄρθρα πῶς ἔχει ἀκόμα κ' ἔνα ἄλλο ζῆλευτὸ χάρισμα, νὰ βλέπει δίχως προκατάληψη τὸ γλωσσικὸ ζήτημα καὶ νὰ μιλᾷ μὲ τὸν πρεπούμενο σεβασμὸ γι' αὐτό. Αὐτὸ μᾶς κάνει νὰ ἐλπίζουμε πῶς ἡμεῖς διαβάσει ἀρχετὰ Ρωμαϊκὰ βιβλία μὲ δὴ ἀγάπη διαβάζει τὴν Γαλλικὴν φιλολογία σήμερα, καὶ μπεῖ καλὰ στὸ ζήτημα, θὰ γίνει ἀληθινὴ δημοτικίστρα.

Ἡ κ. Ιωτα μαθάνουμε ἀνήκει σὲ καλὴν οἰκογένεια κ' ἔχει σπουδάσει στὴν Γαλλία, εἶναι δηλ. περσότερος Φραντζέζα καὶ λιγάτερος Ρωμιάς· τῶν γι' αὐτὸ καταδέχεται νὰ διαβάζει καὶ Ρωμαϊκὰ βιβλία. Οἱ καθαυτὸ Ρωμιὲς διαβάζουνε μόνον Φραντζέζικα.

AKOMA

νὰ δοθεῖ τὸ παράσημο στὸν κ. Χρόνη που μοίρασε τὸ πατριωτικὰ τοὺς παράδεις ποὺ κέρδισε ἀπὸ τὸ λαχεῖο τοῦ Ἐθν. Στόλου.

Φαίνεται πῶς στὸ Ὑπουργεῖο ἀρχίσται νὰν τὸ σκέφτουνται: σεβαρὰ ἀν πρέπει: νὰ δώσουνε σ' ἔναν ἀληθινὸ πατριώτη τὸ ἴδιο παράσημο που δίνουνε σὲ καθεὶς κοματάρχη καὶ σὲ καθεὶς πατριώτη τοῦ γλυκοῦ νεροῦ.

"Ἄλλη ἐξήγηση δὲ χωρᾶσι, ὕστερα μχλιστα ἀπὸ τὸ μελοδραματικὸ γράμμα ποῖστειλε ὁ κ. Σιμόπουλος στὸν κ. Σκουζέ, προτείγνυνται τὴν παρασημοφόρουση τοῦ κ. Χρόνη.

TRIA

μνημόσυνα τὴν ἓδια μέρα μετράτε· μνημόσυνο γιὰ τὸν Παλαιολόγο, μνημόσυνο γιὰ τὸ Ντεληγιάννη μνημόσυνο γιὰ τοὺς ἥρωες τῆς Μακεδονίας.

Τρία μνημόσυνα καὶ τὰ «έγκαίνια» τοῦ καινούργιου Φτωχοκομείου. Κι ὅλ' αὐτὰ σὲ μιὰ μέρα. Ο πατριωτισμός μας δίχως ἄλλο θὰ κουράστηκε τρομερά. Καιρὸς νάν τὸν ἀφίσουμε γιὰ δύο τρία χρόνια ἡ-συχο νὰ ξεκουραστεῖ καὶ λίγο.

ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΜΟΛΙΒΟΥ*

(Μιτυλήνης)

ΙΓ'.

Μιὰ φορὰ κ' ἔναν καιρὸ εἴτανε σὲ μιὰ χώρα ἔνας βασιλὲς κ' εἶχε κ' ἔνα Ντερβίση μὲς στὸ παλάτι του πάντα. "Ἄλλος ἔνας βασιλὲς μὲ τὸν Ντερβίση του κι αὐτὸς, κατοικοῦσε σὲ μιὰν ἄλλη χώρα. Μιὰ μέρα ὁ Ντερβίσης τοῦ ἔνος βασιλὲς ἀκούσει νὰ παίνουν τὸν Ντερβίση τοῦ ἀλλονοῦ, καὶ δὲν τοῦρθε στὸ λογαριασμὸ πολὺ πολὺ. Σὰ νὰ τοὺς ζούλεψε. Τὶ νὰ κάμω, ἔλεγε αὐτὸς μοναχός του, τώρα γιὰ νὰ μπορέσω νὰ πάγω νὰ δῶ τὴν ἀξιότητα αὐτούνοῦ, νὰ δείξω κ' ἔγω τὴν δική μου τὴν ἀξιότητη. Συλλογεύταί αὐτὸς, ὕστερα σηκώνεται, γεμίζει ἔνα δισάκι φλουριά, παίρνει καὶ τὴν τσιμπούκα του, πηγαίνει στὴ χώρα που εἴτανε ὁ ἄλλος δ. βασιλὲς, νοικιάζει ἔνα σπιτάκι, καὶ καθίζει μέσα. Ὁπόταν ἥθελε, ἔβγαινε καὶ σεργιάνεις ὅπου ἥθελε. Ἀφοῦ σεργιάνεις παντοῦ, μιὰ μέρα πέρασε κι ἀπὸ τὴν ἀγορὰ που εἴτανε τὰ ραφτάδικα. Τὰ πῆρε δῆλα μὲ τὴν ἀράδα, ἔπειτα μπήκε μέσα σ' ἔνα καὶ πῆγε κοντά στὸ ράφτη που εἶχε τρεῖς μαθητάδες τριγύρω του κ' ἔρραφταν. Γεία σου, ράφτη μου! Τὶ πολεμάς αὐτοῦ, τοῦ λέγει ὁ Ντερβίσης. Καλῶς τον, ἀπαντά ὁ ράφτης.— Ξέρεις γιατί ἥρτα; θέλω νὰ μοῦ κόψεις ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ παιδί, καὶ δείχνεις ἔνα παληκαράκι ἀπὸ τοὺς τρεῖς μαθητάδες τὸ πιὸ ὄμορφο καὶ καλοκαμωμένο, μιὰ φορεσιά καὶ νὰ τὴν κεντήσεις μὲ χρυσάφι. Ὡς τὸ σαββάτο θέλω νὰ τάχης τελιωμένα, κι ὅτι ἀξίζουνε θὰ σὲ πλερώσω. Καλὸ, τοῦ λέγει ὁ ράφτης κι ἀποχωρίζουνται.

* Αὐτὸ είναι τὸ στερνὸ παραμύθι απὸ τὴ συλλογὴ που μοῦ μάζεψε ἡ ἀδερφὴ μου στὴν πατρίδα μου. Κ' ἐπειδὴ παρατηρήθηκε πῶς τὸ λεχτικὸ τῶν παραμυθιῶν σύτωνδε δὲν είναι δῆλος τὸ παραδεγμένο, ποὺ είναι καὶ τὸ σωστό, πρόπει νὰ ξηγήσω ἐδῶ πῶς δὲ μούρθε νὰ τάλλαζω ἀπὸ ἀδυνατία πρὸς τὴν υπότια μου γλώσσα. Ἐπειδὴ δῆλως πάλι δὲν είναι καὶ τὸ καθάριο ντόπιο, ίσως δέκαμενα καλλιερεα νὰ τάλλαζα. Ὁπως κι ἔχει, ἀν τύχει καὶ δημοσιευτοῦνε καριάνων ὥρα ξέχωρα, πρέπει φυσικά νὰ βγοῦνε στὴν καθάρια κοινή, ἀπέδη δὲν πρέπει νὰ χαλνούμε τὴ φιλογική μας γλώσσα, χρωματίζοντάς την πότε μὲ τὴ μιὰ πότε μὲ τὴν ἄλλη ντόπια θωριά.

A. E.

τάπογιομα... Οὔτε μπουκουσιά δὲ μάσησα ἡ δόλια...». «Θὰ σὲ βασανίσω... Στὸ πελέκι θὰ σὲ βάλω, σκρόφα... Νὰ σὲ καμαρώσει τώρα ὁ προκομένος δὲ ἀντράς σου ποὺ τόσο σάγατοῦσε... Δὲν ἥθελε νὰ πάρει γυναίκα καὶ τὴ βουνά... Τὴν δρμήνια μου δέν τὴ λόγιασε... Ζήλεψε ἐσένα τὴν καρπίσια, μουχλιασμένη σπόρε!...».

Τὰ τρανήτερα τάγγόνια που κοιμούντανε μὲς τὴν κάμαρα ἔχουν ζυπνήσει ἀπὸ τὸ σᾶλαγο καὶ τοιουρίζουνε συμαζωμένα κι ἀγκαλιά πίσω στὴ μανταλωμένη πορτα.

'Ο Μπογιάρας κουλουριάζει στὰ στεγνωμένα του δάχτυλα τὰ μαλλιά τῆς ζαφωμένης γυναίκας καὶ τὴ σέρνει χάμου μὲ τόση δύναμη που λέσι κ' ἔχει ξανανιώσει. Ἀφτὴ κλώθεται τάν τὴν ρόκα γύρῳ του καὶ χτυπιέται καὶ μαδιέται ξετραχηλιασμένη.

«Ἄσε με, ἄσε με!...», παρακαλοῦσε βραχνή ἀπὸ τὸ κλάμα.

«Στὸ κρίμα θὰ πεθάνεις, ἀτιμη!..».

«Οχ!.. Δὲ θέλω, δὲ θέλω ἔγω... Μοῦ ξεπάτωσε τὰ μαλλιά, μαννούλα μου!...— Εφταιξα... Γυναίκα εἶμαν... Ετοι μέμαθαν στὴν πατρίδα... Τὸ μυαλό μελειπε...».

«Θὰ σοῦ κεπανίσω τὰ κεφάλι στὴν πέτρα σὰ νὰ

είσαι ἡ κάταραμένη ὥχια ἐσύ...».

«Ἄσε με νὰ φύγω... νὰ πάρω τὰ μάτια μου... Κανένας πιὰ δὲ θὰ μάθει ποὺ θέμαι... Θὰ ζητιανέβω ἀγνώστη μὲ τὶς τσιγκάνες στὴ χώρα...».

Στὸν τοιχο, ἀπὸ ἔνα στραβομπηγμένο ξύλο, είναι κρεμασμένο τὸ λαδοφάναρο ποὺ τὸ κουνάει δὲ ἀνεμος.

«Ἐνα γυαλιστέρο καὶ τροχισμένο τσεκούρι ἀστραποβόλαις δίπλα μὲ τὴ θαυμή του φλόγα καὶ τὰ μάτια τοῦ γέρου, δύσι τὸ γλέπουν, τανιούνται μὲ μιὰ ἄγρια καὶ τρελλή χαρά. Σαμώνει τὸ χέρι του νὰ τὸ κατεβάσει ἀπ' τὸ καρρὶ καὶ τὸ πατέει τώρα στὸν ἀγέρα ζυγιαστά.

«Ευγώρα με, συχώρα με...» Άχ, ποῦσαι, Τάσιο μου... Μαννούλα μου, μαννούλα μου, θὰ μὲ σφάζουνε σὰν τὴν κότα...», δέρνεται τώρα μὲ κοντανάσεις ἡ μαργαριτηνή γυναίκα, σὰν ἀκούει τὸ λεπτὸν ποὺ βουγκανάει πάνου ἀπ' τὴν κορφή της, καὶ φτύνει δλοένα αἷμα ἀπὸ τὰ σπασμένα δόντια της.

«Ἔχεις λόγο καὶ νὰ πεῖς...— Δὲ θὰ μοῦ γλυτώσεις... Θὰ σὲ λιανίσω καὶ τὰ κοφίδια σου θάν τὰ ρίξω στὶς μυλόπετρες μέσα νάλεσον μαζί τὸ σιτάρι τοῦ ἀγαπητικοῦ σου...», λισσαμάναει καὶ τὴ ζουλάει τὰ μπρούμητα μὲ τὴν πατούνα στὰ μαλακὰ λαγόνια.

«Λυπήσου κάνει τὰ ἔφτα παιδιά μου... Στούς

πιάνει αὐτές, κόβει τὴ φορεσιά, τὴν κεν τοῦνε τὸ σαββατόβραδο τὴ βάζει μὲ τὸ παιδί τὸ ἴδιο καὶ τὴ στέρνει τοῦ Ντερβίση, καὶ τοῦ λέγει πῶς κάνει 20 μετρίτια. Βγάζει αὐτές καὶ δίνει 30 στὸ παιδί. Σὰν τὰ πῆρε στὸ ἀφεντικό του καὶ τὰ τζελεῖς, σαστίσανε μὲ τὸ φέρσιμο αὐτὸ τοῦ Ντερβίση, που κάνει δὲν τοὺς τὸ εἶχε κακεῖ. Μὲ ταῦρο σηκώνεται ὁ Ντερβίσης καὶ πηγαίνει στὸ ράφτη καὶ τοῦ λέγει. Μέστορά μου, τὰ ροῦχα δὲν τάκαμες σὰν που τὰ ἥθελα, καὶ θέλω νὰ μοῦ κάμεις μιὰν ἄλλη φορεσιὰ μὲ πιὸ πολὺ χρυσάφι, κι ὅτι ταῦτα θὰ σὲ πλεονάσω· πικνεῖς πάλε δ. ράφτης καὶ κάνει μιὰ καλλίτερη φορεσιὰ καὶ τὴν στέρνει μὲ τὸ ἴδιο τὸ τσιράκι, καὶ τοῦ λέγει πῶς κάνει 30 μετρίτια. Βγάζει αὐτὸς καὶ δίνει 40, καὶ στέρνει τὸ παιδί. Πηγαίνει πχλε αὐτὸ, δείχνει τοὺς παράδεις στὸν ἀφεντικό του, μὲ ταῦρο πάλε απόδεχονται τὸ Ντερβίση, καὶ τοὺς λέγει πῶς θέλει καὶ τρίτη φορεσιά, γιατὶ ἔκεινες δὲν ἔγιναν ὅπως ἥθελε. Νὰ τὴν κανετε, λέγει, αὐτὴ ὅλη χρυσάφι. Πιάνει κι ὁ ράφτης καὶ κάνει μιὰ φορεσιὰ ἀλλαγήρη· δὲ σηκώνουνται ἐπάνω τὰ χρυσάφια καὶ ἀπὸ τὰ κεντήματα. Τὴ στέρνει πάλε μὲ τὸ παιδί, καὶ λέγει πῶς θέλεις 50 μετρίτια. Βγάζει αὐτὸς 100 καὶ τὰ δίνει στὸ παιδί, ἔπειτα τοῦ λέγει· «Ελα μέσα νὰ ξεκουραστεῖς. Μπήκε τὸ παιδί, κάθησε κομάτι, σηκώθηκε νὰ φύγει, τὸ παίρνει αὐτὸς ἀπὸ τὸ χέρι του. Απ' ὅτι αὐτὸς θέλεις θὰ σου χαρίσω, μόνο νὰ μείνεις μαζί μου· τὸ παιδί δέχτηκε. Γιατί, λέει, νὰ μὴ μείνω. Τρώγουν ἔκεινο τὸ βράδυ, πλαχιάζουν, φυλάγεις κι ὁ ράφτης, φυλάγει, συλλογίζεται· τί ἔγινε τὸ παιδί, δὲν κοιμάταται δῆλη τὴ νύχτα. Τὸ πρωὶ σηκώνεται, πηγαίνει μὲ τοὺς ἄλλους δύο μαθητάδες του στὴν ἐκκλησία, στέκουνται, ἀπολεῖς ἡ ἐκκλησία, παρατηροῦνε μὲ προσοχὴ τὸν κόσμο νὰ δοῦν ἵσως είναι μέσα κι χύτες. Τὴν ώρα που θέλανε νὰ φύγουνε, βλέπουν καὶ βγαίνει καὶ τὸ παιδί μὲ τὰ χρυσά στολισμένο. Τρέχουν, πηγαίνουν κοντά του, τὸ ρωτεῦν, Βρέ, τι ἔπιθες; τί ἔγινες; που είναι οἱ παράδεις; «Εννοιά σου, ἀφεντικό. Οἱ παράδεις είναι στὴν τούπη μου, καὶ πολλοὶ πολλοί. Ελα, κάτησε νὰ τὰ ποῦμε. Καθίζουνε σὲ μιὰν ἥπη εἰς, λέ-

δρόμους θὰ γυρίζουν ἀγτένιστα κι ἀμπικλωτα κι ὅλος ὁ κόσμος θὰν τὰ διώχνει τὰνήλικα όρφανα...».

«Δὲν τάχεις ἀπὸ τὸ γιό